

Kansalliset kaupunkipuistot ja OECEM

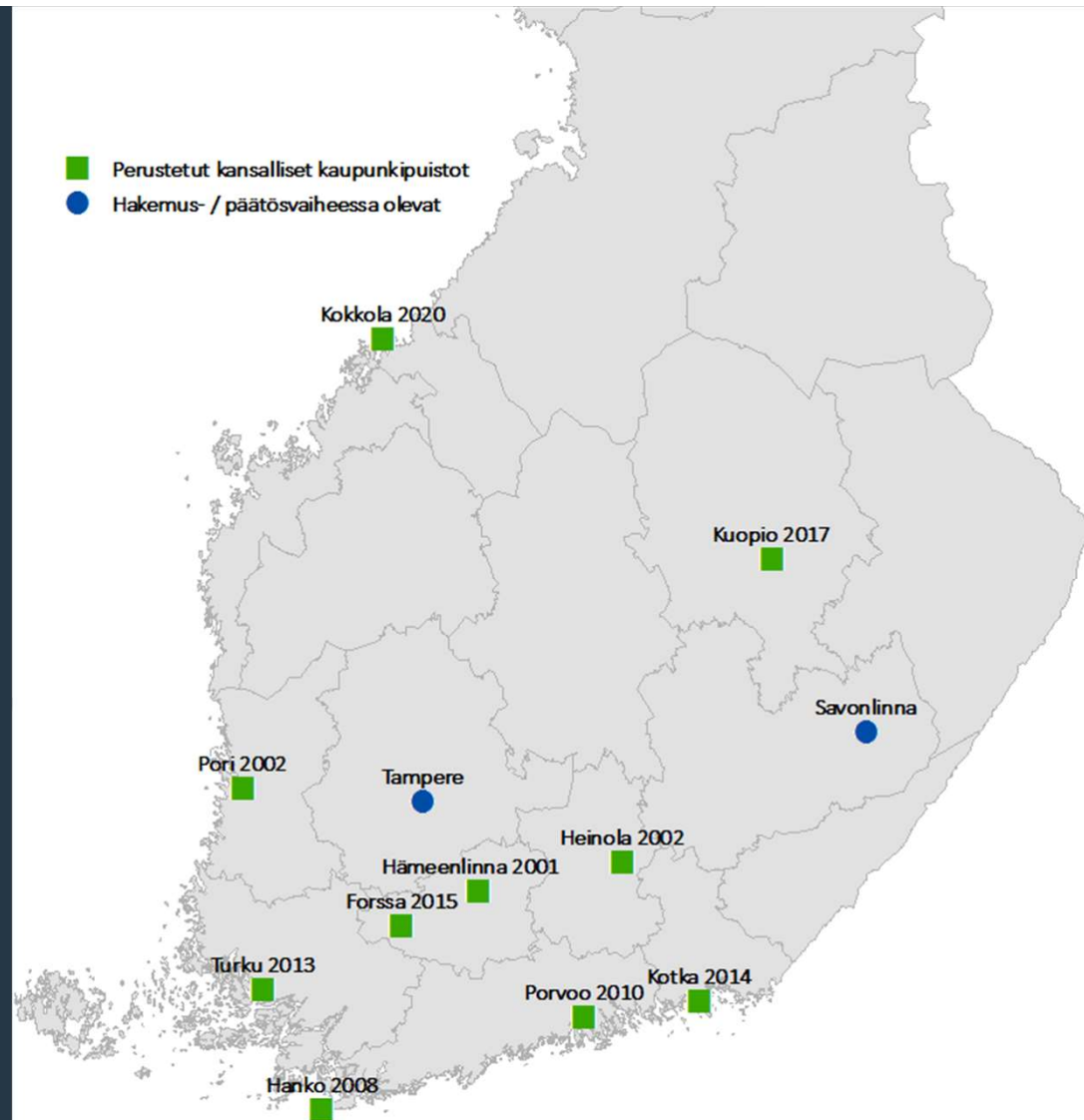
Erityisasiantuntija Ilona Latsa
Ympäristöministeriö
OECEM-sidosryhmätilaisuus 18.11.2021

Kansalliset kaupunkipuistot

• MRL 68 § Kansallinen kaupunkipuisto

- *Kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneuden, luonnon monimuotoisuuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien kaupunkikuvallisten, sosiaalisten, virkistysellisten tai muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi voidaan perustaa kansallinen kaupunkipuisto.*

- *Kansalliseen kaupunkipuistoon voidaan osoittaa alueita, jotka tämän lain mukaisessa kaavassa on osoitettu puistoksi, virkistys- tai suojelualueeksi, arvokkaaksi maisema-alueeksi tai muuhun kansallisen kaupunkipuiston tarkoituksen kannalta sopivaan käyttöön.*

Kansalliset kaupunkipuistot

- Perustetaan kunnan hakemuksesta ympäristöministeriön päätöksellä
- Hakemuksessa määritellään alueen **rajaus**
 - SYKE ylläpitää paikkatietoaineistoa
 - Pääasiassa kunnan ja valtion alueita, mutta myös yksityisiä kiinteistöjä
- Kunta laatii **hoito- ja käyttösuunnitelman**, jonka ympäristöministeriö hyväksyy
- Kestävän kaupunkisuunnittelun väline – **eivät suojelualueita**

OEEM

”Maantieteellisesti määritelty alue, muu kuin suojelualue, jota hallitaan, hoidetaan ja käytetään siten, että saavutetaan myönteisiä ja pitkäkestoisia vaikutuksia alueella esiintyvän luonnon monimuotoisuuden, siihen liittyvien ekosysteemitoimintojen ja –palvelujen sekä soveltuvin osin kulttuuristen, henkisten, sosioekonomisten ja muiden paikallisesti merkittävien arvojen turvaamisessa.”

Millaisia alueita kaupunkipuistot ovat?

- **Sisällön kriteeri**

- Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta **tärkeät luontoalueet**
- Kansallisen historian tai kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta **merkittävät kulttuuriympäristöt rakennuksineen**
- Puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittävät **puistot ja viheralueet**

- **Haasteita OECM-määritelmän kannalta**

- Runsaasti rakennettuja ympäristöjä
- Suojelualueita
- Muita ihmisen muokkaamia kulttuuriympäristöjä

Kansalliset kaupunkipuistot

Rakennetut ympäristöt

- Arvorakennukset, korttelit, asuinalueet, teollisuusrakennukset, huvilat
- Urheilu- ja uimahallit, urheilukentät, leikkikentät

Kansalliset kaupunkipuistot

Puistoalueet

- Osa hyvin rakennettuja
- Hoidon määrä vaihtelee

Kansalliset kaupunkipuistot

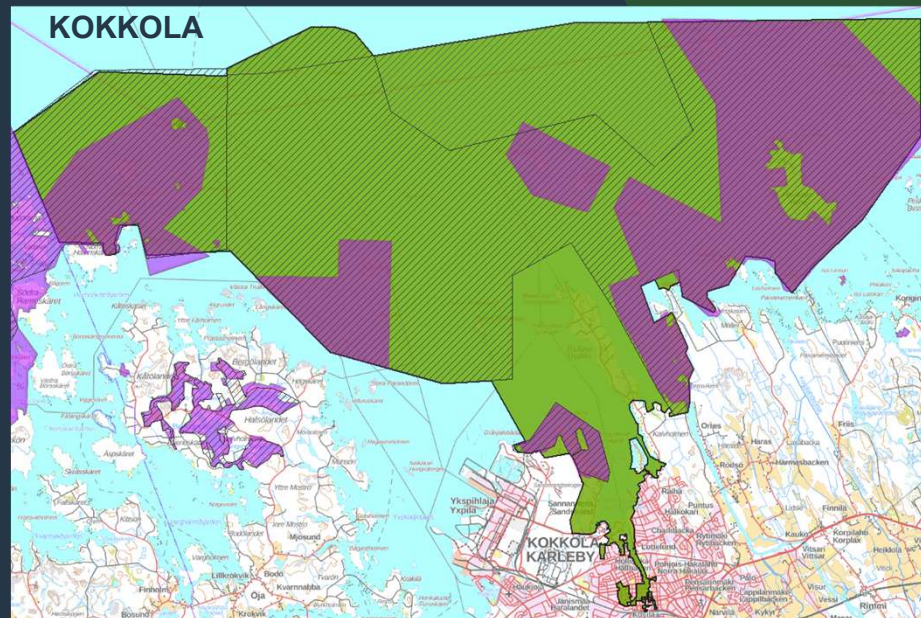
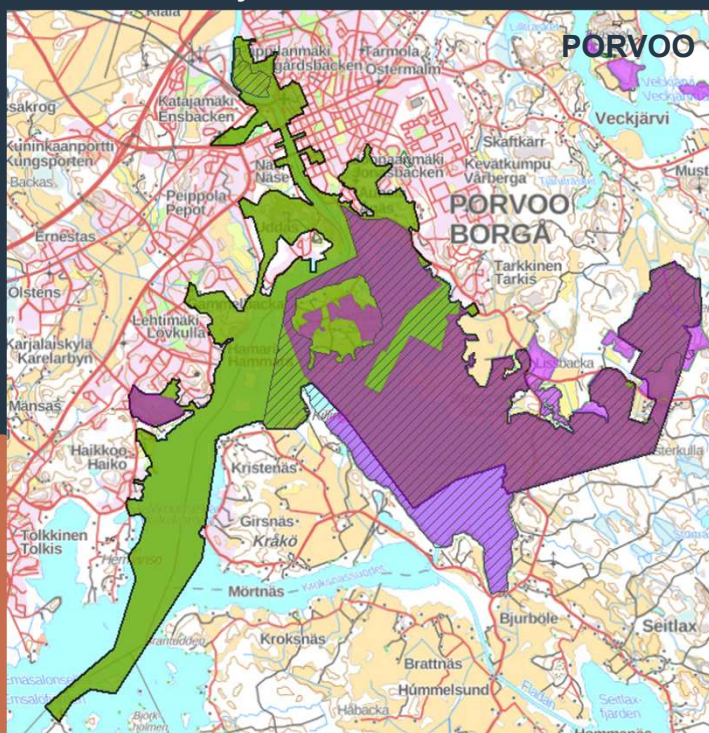
Muut viheralueet

- Hautausmaat
- Peltomaisemat
- Golf-kentät
- Siirtolapuutarhat
- ym.

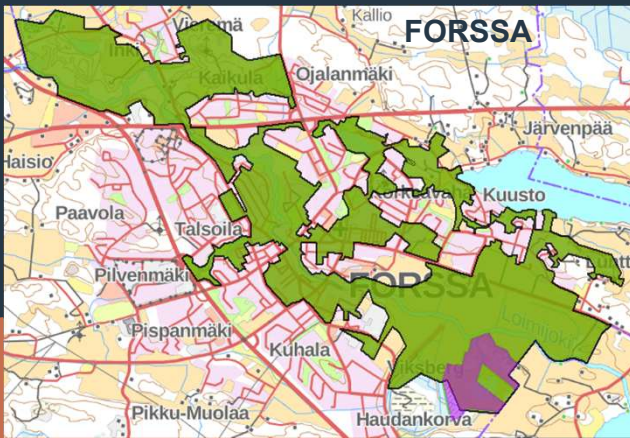
Suojelualueet

- Natura-alueet
- YSA:t
- Valtion suojelualueet

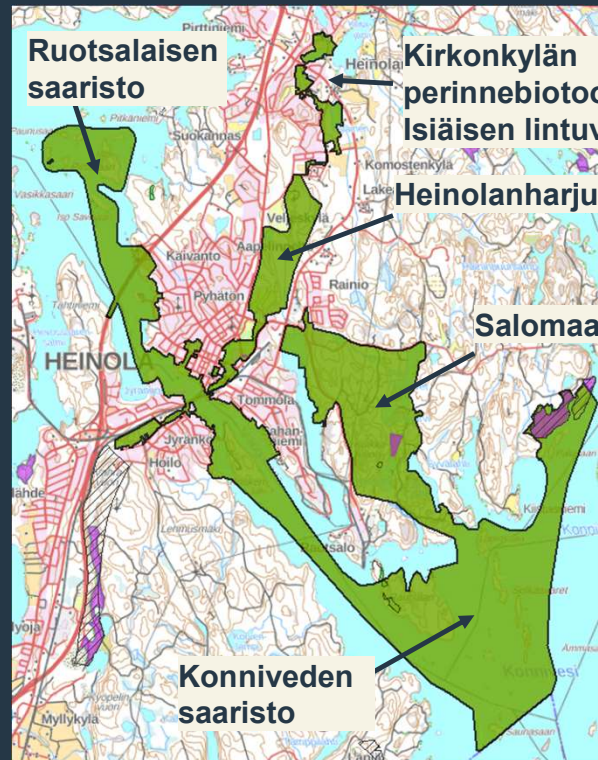

Kaupunkipuistot, joissa suojelualueita vähän

- Mahdollisuus laajoihin OECM-kokonaisuuksiin?

HEINOLA

PORI

OECM haasteellinen – vaihtoehtona suojeltu maisema-alue?

- Ruotsi on tulkinnut oman kansallisen kaupunkipuistonsa *Kungliga nationalstadsparkenin* kokonaisuutena IUCN suojelualueluokkaan V: suojeltu maisema-alue ja raportoi sen jatkossa suojelualueena
 - Seuraa keski-eurooppalaista mallia
- Suojeltu maisema-alue:
 - *Luokkaan V kuuluvat suojelualueet, joilla ihmisen ja luonnon vuorovaikutus on aikojen kuluessa synnyttänyt ekologisesti, biologisesti, kulttuurisesti ja maisemallisesti erityisen arvokkaan kokonaisuuden. Näillä alueilla tämän perinteisen vuorovaikutuksen ylläpito on elintärkeää alueen luonnon suojelulle ja muiden arvojen säilyttämiselle.*
- KKP raportoitaisiin yhtenä kokonaisuutena - ei olisi tarvetta OECM-määrittelylle kaupunkipuistoalueiden sisällä

Johtopäätökset

- Kansalliset kaupunkipuistot keskenään erilaisia: mm. suojeltujen alueiden osuus vaihtelee
- Rakennettua ympäristöä runsaasti
- Laajasti erilaisia viher- ja virkistysalueita, kulttuuri- ja luontoympäristön yhdistelmiä
- Kansallisten kaupunkipuistojen määrittely OECM-alueiksi edellyttäneen alueiden yksityiskohtaisempaa tarkastelua
 - Rakennettujen ympäristöjen ja suojeltujen alueiden rajaaminen pois
 - Pohdintaa erilaisten puisto- ja viheralueiden osalta
- Luokittelu suojelluksi maisema-alueeksi yksinkertaisempi vaihtoehto?

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment